

Storslåtte islamske helligdommer preger Iran. Men under overflaten vokser huskirkene. Regimet kjenner seg truet og kaller dem 'parasitter'. Side 14-19

Hongkong: Blir arrestert dersom han reiser dit **4** | Kirkeledere i strid om trosfrihetens kår **6**
Kina: Modig kristen aktivist i fengsel **7** | Uigur-kvinne ble sterilisert med tvang **8**
Midtøsten: Nå blir det trosfrihet på arabisk **2** | Beskyttet sårbare familier mot pandemien **21**

NÅ BLIR DET TROS- FRIHET PÅ ARABISK

Journalister, politikere, advokater og aktivister i flere land i Midtøsten skal nå få undervisning i trosfrihet.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **I januar satte** Stefanusalliansens partner Adyan i Beirut i gang sitt første kurs for folk som skal undervise andre i trosfrihet – på arabisk.

Opplegget er laget av Stefanusalliansen og det nordiske, tverrkirkelige nettverket for trosfrihet, NORFORB.

Gjennom fjoråret oversatte og tilpasset stiftelsen Adyan opplegget til arabisk. Nå er første kurs i gang.

– Vi er veldig glade for å ha fått oversette et utmerket kursopplegg til arabisk. Alle de vi kjenner som har

gått på kurset, ser det som en informasjonsbrønn og en milepæl i sine karrierer, sier Nayla Tabbara i Adyan.

«Lage drømmegrunnlov»

Adyan har lagt til to egne temaer. For det første: en studie av tros- og livssynsfrihet i Midtøsten, inkludert arabiske konstitusjoner og hva de sier om religiøs mangfold og trosfrihet.

– Vi tok med begrepet «inkluderende statsborgerskap» (like borgerrettigheter for alle) og dets politiske og juridiske følger. Slik kan deltagerne lage seg en drømmekonstitusjon og simulere ønskede lovendringer der de bor og virker.

Blasfemi og frafall

For det andre: – Vi la også til temaet religion og trosfrihet, med vekt på religiøs sosialt ansvar. Vi vil se på synergier mellom religiøse institusjoner og ledere på den ene siden, og internasjonale organer og sivilsamfunn på den andre siden. Vi vil fremme troens rolle for menneskerettighetene, sier Tabbara og legger til:

– Vi vil studere dokumenter og erklæringer fra både kristne og muslimske religiøse institusjoner om tros- og livssynsfrihet. Vi vil reflektere over hvor religioner trenger å endre seg, spesielt i synet på frafall og blasfemi.

Adyan vil tilby kurset til flere enn dem som skal undervise i trosfrihet.

– Vi vil også ha kurs for journalister, parlamentarikere og personer som arbeider med juss, og vi vil nå trosbaserte aktivister og aktivister i det sivile samfunn, sier Tabbara. ■

Nayla Tabbara gleder seg over kurs i trosfrihet.
Foto: Johannes Morken

Magasinet stefanus

Utgiver:
Stefanusalliansen

Adresse:
Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:
23 40 88 00

Ansv. redaktør:
Ed Brown, gen.sek

Redaktør:
Johannes Morken

Redaksjon:
Marianne Haugerud
Birgitte Moe Olsen

Forside:
Fatima-mausoleet
i Qom, Iran. Foto:
Shutterstock

Design:
Tyde: Bendik Schøien

Trykk:
Kai Hansen Trykkeri

Opplag:
16 200

Gavekonto:
3000 14 57922

VIPPS:
19013

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatters og intervjuobjektors regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året. Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podcast. Kontakt KABB: kabb@kabb.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

TAKKNEMLIGHET, URO OG HÅP

Syria: Vern mot virus. Foto: Merath

Jeg har gått inn i det nye året med blandede følelser.

■ **Når jeg skriver** disse ordene, er det midten av januar. Julen er forbi og vi har feiret det nye året. Alle håper inderlig at 2021 vil bringe oss tilbake (eller i alle fall nærmere) normalen. Vi har hatt nok av karantene, isolasjon, barn som ikke får normal skolegang, hjemmekontor, ikke mer enn fem på besøk, reiseforbud og munnbind. Det har vært nok av frykt – frykt for å miste jobben, frykt for at vi eller noen vi er glade i, blir alvorlig syke eller dør av covid-19.

Men så langt i år ser det ut som om unormalen fortsetter en stund til – med karantene og isolasjon, hjemmeskole og hjemmekontor, få venner på besøk, hjemmeferie og ansikter vi ikke kjenner igjen fordi de er dekket av munnbind. En mer smittsom variant av viruset er kommet til Norge.

Takknemligheten

Jeg har blandede følelser når jeg reflekterer over dette. Jeg føler både på takknemlighet, urettferdighet og håp.

Jeg er takknemlig for at, selv om det er tøft nå, har vi det egentlig veldig godt. Jeg har et hjemmekontor. Barna har et skoletilbud. De fleste har fortsatt en jobb å gå til. Tallet på smittede og døde i Norge er veldig lavt i forhold til mange andre land, ikke minst USA hvor jeg kommer fra. Og kanskje aller viktigst: Jeg har tillit til myndighetene våre. Til tross for noe uenighet om en del

tiltak, vil de oss vel og arbeider hardt for å sørge for det. Jeg har tillit til lokalsamfunnet og naboene mine; de er i stor grad med på fellesdugnaden for å minske smittefare og dermed dødsfall.

” Deres vitnesbyrd gir også håp. Med din hjelp vil vi bidra til å styrke håpet.

Urettferdigheten

Samtidig kjenner jeg på dyp uro og urettferdighet. Det blir en kamp for å sikre at alle, hvor de enn bor på kloden, får vaksiner. Og mens vi lever med unormale restriksjoner, må mange religiøse minoriteter og livssynsminoriteter til daglig leve under langt sterkere restriksjoner. Som det normale.

I denne utgaven av Magasinet Stefanus får du lese om kristne i Iran som ble arrestert for en «uautorisert samling» da de skulle feire jul. Dette var i 2014, lenge før pandemien. Og dessverre vil slike begrensninger fortsette, kanskje med forverring: Viruset har nemlig gitt iranske – og andre – myndigheter en anledning til å forsterke sine overvåkningsapparater. Enda flere undergrunnsmenigheter vil bli utsatt for undertrykkende regimers trykk.

Du kan også lese om fengsling av advokater, menneskerettighetsforkjempere og journalister som står opp for trosfriheten og andre menneskerettigheter. Og du kan lese om uigur-kvinner som på grunn av sin etniske og religiøse identitet, blir utsatt for seksuell vold og tvangssterilisering.

Håpet

Dessverre er eksemplene ingen unntak. Dette er normalen for millioner. De lever ut sin tro under forhold som er helt annerledes enn våre.

Men deres vitnesbyrd gir også håp. Med din hjelp vil vi bidra til å styrke håpet. Gjennom gode partnere er Stefanusalliansen til stede der folk er undertrykt, trakassert og forfulgt. Vi står på den måten sammen med dem som sitter i fengsel. Vi hjelper fanger til frihet. Vi tilbyr støtte til dem som er utsatt for overgrep. Og vi arbeider for at myndigheter skal respektere, beskytte og promotere alles rett til den troen de selv velger og praktiserer. ■

Godt nytt år. For håpet.

Ed Brown

Generalsekretær

Synspunkter på lederen?
Send dem til ecb@stefanus.no

Ben Rogers arbeider nå for frihet i Hongkong.

Som første utlending ble Ben Rogers for tre år siden nektet innreise i Hongkong. Nå kan han aldri reise tilbake. Rogers risikerer å bli arrestert på flyplassen.

RISIKERER Å BLI ARRESTERT

TEKST: BIRGITTE MOE OLSEN

■ **Etter 17 år** i menneskerettsorganisasjonen CSW bruker nå Ben Rogers mesteparten av tiden i en organisasjon for demokrati og menneskerettigheter i Hongkong.

Nyhетene fra Hongkong preges av gatedemonstrasjoner og uro. Allerede i 2014 startet den såkalte paraplyrevolusjonen mot kinesiske myndigheters inngripen.

På den tiden startet Ben Rogers, tidligere leder for Øst-Asia-seksjonen i den kristne menneskerettighetsorganisasjonen CSW, å belyse situasjonen i Hongkong gjennom media, i møter med britiske politikere og gjennom besøk av aktivister fra Hongkong. Frem til nå var dette et engasjement i fritiden.

– Nå ønsker jeg å bruke mesteparten av tiden min på å forsvare det som på mange måter er frihetens første linje. Dersom Hongkong faller til diktaturet, er det fare for at Taiwan står like for døren, og deretter demokratiske friheter i andre land, sier Ben Rogers.

Rogers startet sitt arbeidsliv i Hongkong som journalist. Nå leder han menneskerettighetsorganisasjonen Hong Kong Watch som han selv etablerte for tre år siden.

Ikke lenger et tilfluktssted

Hongkong var britisk koloni inntil 1997 og fungerte lenge som tilfluktssted for annerledestenkende og arbeidssøkende – og for religiøse organisasjoner som var uønsket i Kina. Hongkongs liberale styresett skulle videreføres i 50 år etter at Kina overtok kontrollen. Det

lovet Kina i en avtale med Storbritannia. Men de siste par årene har en rekke lovforslag som vanner ut «ett land, to systemer» dukket opp.

En foreslått utleveringsavtale mellom Hongkong og Kina drev millioner av mennesker til gatene i protest i 2019. Måneder med uro, politivold og arrestasjoner til tross; i juli 2020 ble en nasjonal sikkerhetslov hastvedtatt i det lokale parlamentet. Loven skal «beskytte nasjonal sikkerhet», noe mange mener betyr å beskytte interessene til det kinesiske kommunistpartiet. Kinesiske myndigheter får nå direkte kontroll. Så langt er et femtital politikere og aktivister blitt arrestert under den nye loven.

– Hongkongs friheter ble skadet over natten. Problemet er at definisjonene i loven er såpass vage at nesten alt kan sees på som en forbrytelse; det være seg demonstrasjon i gatene, kritikk av styresmaktene i media eller det å være politisk aktiv, forklarer Rogers.

Utrygt for utlendinger

Ben Rogers har selv betalt en pris for sitt engasjement. Allerede tre år før sikkerhetsloven trådte i kraft, ble han som første utlending nektet innreise på flyplassen i Hongkong. Nå kan han aldri dra tilbake. Rogers risikerer å bli arrestert dersom han mellomlander på flyplassen, og må unngå å reise til land som har utleveringsavtaler med Hongkong. Han jobber til daglig i London.

– Fordi loven ikke er geografisk betinget, kan i prinsippet alle i verden som kritiserer Kinas kommunistparti, bli straffet under sikkerhetsloven. Jeg er ikke så redd for min egen sikkerhet her i England. Det er verre for Hongkong-kinesere som er politisk aktive, eller for dem som bor utenlands og ønsker å dra tilbake.

– Hva betyr dette for misjonærer eller utenlandske organisasjoner som befinner seg i Hongkong?

– Den tragiske realiteten er at Hongkong ikke lenger er den frie byen vi kjenner. Jeg tror vi kommer til å se mer overvåkning og press fra myndighetene. Kanskje blir innreise vanskeligere for enkelte utlendinger. Det kan være lurt for misjonsorganisasjoner å flytte sine bankinnskudd ut av Hongkong, for eksempel.

Kristne aktivister

Mange protestanter og katolikker deltok i folkedemonstrasjonene. En av dem var 73 år gamle Jimmy Lai som ble arrestert i desember. Han var anklaget for å ha «konspirert med fremmede makter». Jimmy Lai driver Hongkongs eneste pro-demokratiske avis, Apple Daily, og er en kjent Beijing-kritiker. Han har snakket åpent om sin katolske tro og om behovet for å bevare trosfriheten i både Kina og Hongkong. Den amerikanske kommisjonen for internasjonal trosfrihet, USCIRF, jobber aktivt for Lais løslatelse.

” Dersom den demokratiske verden våkner opp og samarbeider, kan vi gjøre en forskjell.

Ben Rogers

Store demonstrasjoner i Hongkong i juni 2019, mot at folk kan utleveres til Kina. Foto: Shutterstock

Sikkerhetsloven i Hongkong

- Innført av Kina.
- Skal forebygge og straffe «undergravende virksomhet, løsrivelsesvirksomhet, terrorisme og forbund med fremmed makt».
- Strafferamme fra tre års fengsel til livstid.
- Kinesisk sikkerhetsbyrå etablert i Hongkong.

– Er trosfriheten under press i Hongkong?

– Ja, definitivt. Det er ikke en umiddelbar risiko for at gudstjenester blir avbrutt, kors revet ned og så videre, slik de regelmessig gjør i Kina. Men allerede nå ser vi hvordan prester unngår sensitive tema som urettferdighet og menneskerettighetsbrudd, som en form for selvsensur. Under folkedemonstrasjonene ble det tidligere avholdt offentlige bønnemøter, men det er ikke mulig lenger.

Fremtiden

– Er det håp for Hongkong?

– Uten håp kan man bare gi opp. Historien har vist oss at endring er mulig, også i strenge diktaturer som Kina, sier Rogers. Han har gjennom CSW protestert mot det kinesiske regimet i årevis.

– Men realiteten er at det vil bli verre før det blir bedre. Dette handler ikke bare om mangelen på rettigheter, det handler om brudd på en internasjonal avtale. Det internasjonale samfunnet må si tydelig ifra at Beijing ikke kan bryte avtalen med Storbritannia uten konsekvenser. Da risikerer vi at Kina tar seg enda mer til rette. I første rekke på Taiwan, men til og med våre egne friheter kan stå i fare. Dersom den demokratiske verden våkner opp og samarbeider, kan vi gjøre en forskjell, sier Rogers. ■

LES MER

Les mer om Hongkong og Kina på de neste sidene.

BER PAVEN PROTESTERE MOT KINA

Ben Rogers kritiserer pavens taushet om forfulgte kristne og uigurer i Kina og om situasjonen i Hongkong og Tibet.

TEKST: BIRGITTE MOE OLSEN

■ **Den nye sikkerhetsloven** i Hongkong har avslørt dype uenigheter mellom katolske kirkeledere i byen. Mens den katolske kardinalen John Tong Hon mener sikkerhetsloven ikke vil ha noen følger for trosfriheten, er den pensjonerte kardinal Joseph Zen svært kritisk. Han har erklært seg villig til å bli arrestert og fengslet under den nye loven.

Kommunistisk propaganda

Joseph Zen peker også på trosfrihetssituasjonen for katolikker i Kina, og frykter at Hongkongs neste biskop vil bli valgt av Beijing. Den sittende kardinal John Tong Hon har allerede bedt sine prester om å «passe sine ord», avlyst offentlige bønnekampanjer, og innført kommunistisk propaganda i skolepensum på katolske skoler.

Uenighetene mellom de to lederne speiler splittelsen mellom den registrerte katolske kirken i Kina som har et nært forhold til myndighetene, og undergrunnskirken som historisk har hatt Vatikan-utnevnte prester og biskoper.

Undergrunnskirken har levd med arrestasjoner, forfølgelse og vold i årevis. For å bedre situasjonen

Tidligere kardinal Joseph Zen protesterer mot Kinas forsterkede grep og frykter for trosfriheten også i Hongkong. Foto: Shutterstock

inn gikk Vatikanet en midlertidig avtale med kinesiske myndigheter i 2018. Avtalen ble forlenget i oktober 2020. Innholdet i avtalen er ikke offentliggjort, men den skal dreie seg om samarbeid rundt utnevning av katolske biskoper.

Forverret

– Etter to år er situasjonen for undergrunnskirken forverret, sier Ben Rogers, som har protestert mot samarbeid med kinesiske myndigheter.

– Da avtalen ble inngått, var jeg skeptisk, men jeg ville la tvilen komme pave Frans til gode. Men trosfrihetssituasjonen i Kina er blitt dramatisk verre under Kinas president Xi Jinping. Katolske prester som har sittet fengslet for sin tro, føler seg forrådt av Vatikanet fordi pro-kinesiske biskoper ordineres i stedet for dem. Den hemmelige avtalen har ført til mer splittelse i den katolske kirken i Kina, sier Rogers til Magasinet Stefanus.

Offentlig protest

Også tidligere kardinal Joseph Zen i Hongkong har protestert offentlig mot avtalen som han mener er et

svik mot Kinas katolikker. Han dro til Roma i forkant av fornyelsen av avtalen i 2020 for å advare paven, men fikk ikke audiens. Skuffelsen er tydelig: «Forfølgelsen øker i Kina, men ikke et ord fra Vatikanet. Ikke ett ord», sier Zen til Catholic News Agency.

Han sier også at kirkens taushet om brudd på menneskerettighetene i Kina, inkludert interneringen av mer enn en million uigurer i et

» **Forfølgelsen øker i Kina, men ikke et ord fra Vatikanet. Ikke ett ord.**

Tidligere kardinal Joseph Zen

nettverk av konsentrasjonsleirer i Xinjiang-provinsen, skader kirkens mulighet til å påvirke Kinas fremtid.

«Tausheten sier alt»

Ben Rogers mener paven kan gjøre mer for forfulgte kristne og uigurer og for situasjonen i Hongkong og Tibet:

– Pave Frans' stillhet sier alt. Han verken ber eller viser sympati med forfulgte i Kina. Dette er prisen å betale for en ubrukkelig avtale. Den skader Vatikanets moralske autoritet, sier Rogers. ■

Kardinal John Hong
Ton frykter ikke
for trosfriheten i
Hongkong.
Foto: catholic.org.hk

MED KRISTEN TRO MOT FRYKT

Zhang Zhan som er dømt til fire års fengsel fordi Kina mener at pandemi-rapportene hennes skapte strid og problemer, møter frykten med kristen tro.

Zhang Zhan. Foto: Chinese Human Rights Defenders (CHRD)

TEKST: JOHANNES MORKEN

Zhang Zhan (37) var opphavelig advokat. Men hun ble fratatt lisensen på grunn av aktivisme for menneskerettigheter. Så ble Zhang Zhan journalist. Mellom 1. februar og 14. mai rapporterte hun om overfylte sjukehus og tomme butikker i pandemiens episenter Wuhan.

Hun stod opp for legen Li Wenling som varslet om pandemien og som derfor ble trakassert, før han selv døde av viruset.

Hennes rapporter ble delt på WeChat, Twitter og Youtube. De to siste er blokkerte i Kina. Regimet kvalte kritikken av tildekkingen av pandemien og av de hardhendte midlene for å slå den ned.

Politiet jaget henne

I et videointervju 3. mai i fjor fortalte Zhang at politiet jaget henne fra sykehus der hun filmet. Men truslene inspirerte henne til å fortsette, selv om hun levde i frykt for både politiet og viruset.

«Kanskje jeg har en opprørsk sjel ... Jeg dokumenterer bare sannheten. Hvorfor kan jeg ikke vise sannheten?»

Zhang Zhan ble bortført til et fengsel i Shanghai. I 2019 satt hun to ganger i forvaring i samme by i til sammen 102 dager – hun støttet demokratiforkjempere i Hongkong. Myndighetene påstod at hun var sinnssyk. Zhang Zhan sultestreiket i protest mot mental tvangsundersøkelse.

Sendte appell

Etter bortføringen fra Wuhan gikk hun i ny sultestreik og ble tvangsmatet. Helsen er sterkt forverret. Stefanusalliansen organiserte i desember appellaksjon. I januar fikk advokaten hennes brev om at hans lisens også kan bli inndratt.

Zhang Zhan skrev en gang: «Hvis alt som gjenstår i livet er frykt, så er alt jeg kan gjøre å bekjempe frykt gjentatte ganger til jeg krysser den. For hvis ikke, er alle følelser utenom frykten bare masker. Hvis jeg skulle møte Gud, ville jeg be oppriktig for [gjerningsmennene] og be ham om å tilgi deres synder, ikke fordi jeg er en moralsk person. Snarere er det at jeg må gjøre det.»

LES MER: På nettsidene våre kan du lese om Kinas kampanje mot kristen julefeiring. www.stefanus.no

‘JEG BLE STERILISERT MED TVANG’

Badiucão er en kinesisk kunster med base i Australia. Illustrasjonen av undertrykkelsen av uigurer er laget for den kristne menneskerettighetsorganisasjonen CSW. Brukt med tillatelse.

Da hun ble beordret til å undervise innesperrede uigurer i kinesisk, ble Qalbinur Sidik (51) vitne til en brutal kampanje for å få uigurkvinner til å slutte å føde barn. Hun ble selv offer.

TEKST: JOHANNES MORKEN

Qalbinur Sidik – kom seg ut av Kina. Foto: Privat

■ **Qalbinur Sidik** kom 1. mars 2017 til en av interneringsleirene som Kina var i ferd med å bygge opp for å «omskolere» uigurene i Xinjiang-provinsen. Hun var beordret dit for å undervise i kinesisk (mandarin) – et av mange midler for å fjerne uigures kultur.

I den første leiren hun ble sendt til, var de fleste menn. De hadde langt skjegg, et tegn på at de var religiøse muslimske ledere. Alle kom til klasserommet med håndjern. Noen få kvinner var også der, de hadde hatt private koranstudier hjemme. Bak i klasserommet stod væpnede soldater. Det var kameraer over alt.

– Studentene måtte repetere hver setning. De var redde. Jeg så tårer i øynene deres, stemmene skalv. Den første dagen underviste jeg i fire timer. Det er de lengste fire timene i hele mitt liv som lærer, sier Qalbinur Sidik i et intervju for Magasinet Stefanus.

Tårene renner

Hun gråter mange ganger under intervjuet. Etter et halvt år ble Sidik forflyttet til en kvinneleir som bestod av boligblokker på seks etasjer. Det var 200-400 i hver etasje, med kanskje 40-50 på hvert rom. I hele leiren var det opp til 10 000 kvinner.

Det store flertallet var i 20- og 30-årene. Mange av kvinnene hadde studert utenlands og var blitt stoppet på flyplassen da de kom tilbake og internert. På telefonene sine hadde mange av dem bilder og artikler som var blitt forbudt, det var nok til å bli internert.

– Mange hadde prøvd på selvmord, sier Sidik.

Mens mennene i leiren hun hadde vært i, kunne gå på badet tre ganger ett minutt om dagen, hadde kvinnene bare et vaskevannsfat på rommet. De kunne dusje 15 minutter – en gang i måneden.

Overgrep

Hun sier at det så ut som om en populær leir for politifolk.

– Det var mange muligheter for overgrep. Jentene ble tatt med til avhør om kvelden. Jeg fikk lov å gå hjem. Men jeg hadde mareritt, og jeg kunne høre kvinnenes skrik om nettene. I klasserommene tryglet kvinnene om hjelp. Jeg blir ofte syk av å snakke om dette fortsatt.

Hun fryktet for at politiet kunne utsette hennes eneste datter for det samme. Datteren hadde rett nok flyttet til Nederland i 2009. Men Qalbinur Sidik hadde fått trussel fra en politimann i Urumqi, hovedstaden i Xinjiang: «Datteren din kan når som helst kalles tilbake, fordi Kina har en god relasjon med Nederland».

” Å si at jobben gjorde meg syk, var det samme som å kritisere kommunistpartiet. Det våget jeg ikke.

Qalbinur Sidik

← Qalbinur Sidik skulle egentlig undervise i kvinneleiren i et halvt år. Men før det var gått tre måneder brøt hun sammen. 20. november fikk hun høy feber og blødde kraftig under menstruasjon. Mannen tok henne til sykehuset. Da Sidik ikke dukket opp i klasserommet, kom lederen hennes til sykehuset. Hun tiet om årsaken til innleggelsen.

– Jeg var jo ansatt av regjeringen. Å si at jobben gjorde meg syk, var det samme som å kritisere kommunistpartiet. Det våget jeg ikke.

En annen lærer var satt i hennes sted i leiren. Etter 20 dager på sykehuset ble Qalbinur Sidik sendt tilbake til skolen der hun hadde arbeidet i 28 år.

Tvang

Sidik ble vitne til hardhendt fødselskontroll. I april 2017 kom det ordre om at alle kvinner mellom 18 og 50 år måtte sette inn spiral. I leiren fikk kvinner også medikamenter i maten for å stoppe menstruasjonen. Noe senere kom ordren om bruk av tvangssterilisering også.

– En av mine studenter blødde kraftig av spiralen og døde på vei til sykehuset, sier Sidik.

Sidik fikk i 2018 selv ordre om å sette inn spiral. Hun ba om å få slippe. Hun hadde irregulær menstruasjon og fryktet blødninger og hadde ingen planer om flere

barn. Men hun slapp ikke. Det endte med blødninger. Hun fikk spiralen fjernet illelagt.

Men en obligatorisk kontroll oppdaget at spiralen var fjernet. Da ble Qalbinur Sidik tvunget til å sette inn en ny. I 2019 ble hun sendt til tvangssterilisering.

– Jeg kom til sykehuset klokken 8 om morgenen. Det var lang kø. Alle kvinnene så redde ut. Etter å ha ventet i tre timer, kom jeg inn.

«De som nekter, blir internert»

Ordren om tvangsspiral eller tvangssterilisering ble utvidet til alle kvinner opp til 59.

– De som nektet, ville bli hentet av politiet. Og blir du hentet av politiet, ender du i leirene, sier hun.

Kontrollen i leirene er hard, informasjon har bare gradvis sivet ut. Det er svært vanskelig å fotografere. Men historien stemmer svært godt overens med både andre vitnefortellinger og offisiell informasjon. I to regioner i Xinjiang falt fødselstallene med mer enn 60 prosent fra 2015 til 2018, ifølge offisiell kinesisk statistikk, skriver nyhetsbyrået Associated Press.

Dro i bryllup

I 2015 besøkte Qalbinur Sidik og mannen datteren i Nederland. Dette var før interneringen begynte. Under oppholdet oppfordret datteren dem til ikke å reise

Kurs om kvinner og trosfrihet

- Qalbinur Sidik oppholder seg i Nederland. Intervjuet ble i utgangspunktet laget til bruk i et undervisningsopplegg om kvinner og trosfrihet. Det ble gjort på en videokanal med tolk, av Lisa Winter og Kristine Tveit i Stefanusalliansen. Teksten er redigert og fulgt opp av Johannes Morken.
- Undervisningsopplegget er et interaktivt nettbasert kurs som vil gi kunnskap om kvinner og trosfrihet. To av flere problemstillinger: Bidrar trosfrihet til å rettferdiggjøre religiøst begrunnet diskriminering og til og med vold mot kvinner? Hvordan rammes kvinner ulikt fra menn når trosfriheten brytes?
- Første del av kurset vil være ferdig i mars. Flere moduler kommer i løpet av våren. Lisa Winter, seniorrådgiver i Stefanusalliansen, utvikler kurset med innspill fra en rekke eksperter på området.
- – Både de som er interessert i trosfrihet og folk som til vanlig jobber med likestilling og kvinnespørsmål, vil kunne ha nytte av kurset, sier avdelingsleder Eva Frydenborg.

Uigurer i Norge i demonstrasjon foran Stortinget. Foto: Den norske uighur-komiteen.

» Det som skjer i konsentrasjonsleirene og i hele regionen er fryktelig. Jeg kan ikke tie stille.

Qalbinur Sidik

hjem, det gikk rykter om at uigurer og andre muslimske minoriteter i Xinjiang hadde fått passene konfiskert. De to valgte likevel å dra tilbake, Qalbinur Sidik hadde lyst til å fortsette som lærer.

Men det gikk ifølge henne bare en måned før passene ble tatt, noe mange uigurer og andre minoriteter i Xinjiang opplever. Snart ble det klart at Kina bygget opp et omfattende system av leirer for å «omskolere» uigurer og andre minoriteter i Xinjiang-provinsen.

Da datteren deres skulle gifte seg i 2019, gjorde Qalbinur Sidik alt hun kunne for å få passet tilbake slik at hun kunne dra. Men beskjeden var klar – det var ikke lov å reise utenlands.

Sidik har alltid regnet seg som uigur. Men ved fødselen registrerte moren henne som usbeker, en annen minoritet i Xinjiang. I kampen for å få passet tilbake, argumenterte Sidik med at hun var usbeker og at hun i 28 år hadde arbeidet for myndighetene som lærer.

Etter ni måneder og etter å ha besøkt 23 myndighetsorganer, fikk Sidik passet tilbake og kunne reise til bryllupet. Mannen, som er registrert som uigur, fikk blankt avslag.

Sidik måtte signere på at hun skulle vende tilbake etter en måned. Men hun vendte ikke hjem. Mannen ble tvunget av politiet til å sende henne en videobeskjed der han beskyldte henne for å være forræder.

«Kan ikke tie stille»

Sidik ga i starten intervjuer anonymt om det brutale livet i interneringsleirene. Men etter at mannen skilte seg fra henne, bestemte Sidik seg for å stå frem med fullt navn. Nå har hun også bestemt seg for at vi kan bruke bilde.

– Det som skjer i konsentrasjonsleirene og i hele Xinjiang er fryktelig. Jeg kan ikke tie stille, sier Qalbinur Sidik. ■

HARD KRITIKK MOT KINAS BRUTALITET

Kinas utenriksminister under besøk i Norge 27. august 2020. Foto: Johannes Morken

■ Den amerikanske kommisjonen for internasjonal trosfrihet (USCIRF) vil ha undersøkt om Kinas politikk for fødselskontroll blant uigurene kan oppfylle kriteriene for folkemord.

– Det er klart ut fra den kinesiske regjeringens egne data at kommunistpartiets politikk er utformet for å forebygge befolkningsvekst blant uigurer, kasakher og andre tyrkiske muslimske folkegrupper, uttalte USCIRF i juni 2020.

Slik defineres folkemord

I artikkel II (d) i Folkemordkonvensjonen heter det at folkemord også inkluderer «å påtvinge tiltak som tar sikte på å forhindre fødsler» innen «en nasjonal, etnisk, rasemessig eller religiøs gruppe» – når hensikten er «å ødelegge, helt eller delvis» en slik folkegruppe.

Siden 2017 har Kinas regjering internert mer enn en million uigurer, kasakher og andre hovedsakelig muslimske minoriteter i Xinjiang-provinsen. Kina kaller leirene omskolingsleirer for ekstremister.

Men landet har høstet økende internasjonal kritikk for brutale krenkelser av en rekke menneskerettigheter mot en hel folkegruppe, et målrettet forsøk på å utsette en hel kultur.

Like før president Trumps avgang anklaget utenriksminister Mike Pompeo Kina for folkemord i Xinjiang. ■

Til dagens Tyrkia kom Paulus. Landet har en lidende kirke. Her er to syrisk-ortodokse munkar i Tur Abdin sørøst i landet. Foto: Erlend Berge

Der troen har en høy pris

Hvem var Jesu tolv apostler? Hvor ble det av dem? Hva ble det til der de kom? Og: hva er det der i dag?

Få av Jesu apostler dro vestover og nordover fra Palestina, til vår del av verden. Men påfallende mange av dem reiste til steder som i dag har en lidende kirke, hvor troen har en høy omkostning.

Kristendommen er ikke et europeisk fenomen. Vel så mye har den sitt jordsmonn i den delen av verden som vi kaller øst.

I løpet av året kommer det en bok, der Jostein Ørum nøster opp tolv tråder, de tolv apostlenes tråder. Prosjektet er et samarbeid med Stefanusalliansen.

TEKST: JOSTEIN ØRUM, PREST OG FORFATTER

Østenfor vest

«Gud er alltid større»,
sa de gamle.
Det betyr,
blant annet,
at mine gjerder
er altfor spinkle
til å holde ham på plass,
at alt jeg tror jeg vet
bare er en liten del
av det store.
Det betyr også,
blant annet,
at Gud finnes på steder
bortenfor alt jeg kan se,
utenfor det jeg kjenner,
østenfor den Vesten som er min.

Victor Bet-Tamraz fryktet for livet i iransk fengsel. Her i videointervju med Manjour Borij (t.h.) i Article18. Begge foto: Article18

Amin Afshar-Naderi – dømt for å «fornærme de hellige».

‘EN LEK FOR KATTEN, DØDEN FOR MUSEN’

De ble arrestert under en julefeiring i 2014 og har sett den brutale innsiden av iranske fengsler. De flyktet før de ble tauet inn til soning av årelange fengselsdommer.

TEKST: ARTICLE18 OG JOHANNES MORKEN

■ **Pastor Victor Bet-Tamraz** (66) sier at å forlate Iran er den vanskeligste beslutningen i hans og hans kones liv.

– Men jeg er 66 år og er dømt til ti års fengsel. Jeg ville trolig ikke kommet ut i live, sier han til trosfrihetsorganisasjonen Article18.

26. desember 2014. På andre juledag var det julefeiring hjemme hos pastor Bet-Tamraz og kona Shamiram Issavi i Teheran. Flere konvertitter var til stede. De satt og sang. Da kom 15 agenter fra sikkerhetspolitiet. De sa at samlingen var «uautorisert og illegal».

Bet-Tamraz ble arrestert sammen med konvertittene Amin Afshar-Naderi og Kavian Fallah-Mohammadi.

«Bind for øynene»

Pastor Bet-Tamraz og hans kone er selv ikke konvertitter. Pastorparet er assyrere, en minoritet som anerkjennes som kristne. De er

andrerangs borgere som kan praktisere sin tro på eget etnisk språk.

Victor Bet-Tamraz begynte å arbeide i den godkjente assyriske pinsekirken i Iran i 1975. Det er forbudt å henvende seg til muslimer og bruke nasjonalspråket farsi.

Da kirken hans tok imot mange konvertitter, ble den stengt. Derfor ble Bet-Tamraz pastor for konvertitter i huskirker.

Etter arrestasjonen andre juledag ble Bet-Tamraz holdt i 65 dager i isolasjon i Teherans beryktede Evin-fengsel. Han ble plassert i avdeling 209, en berømt avdeling for politiske fanger. Det er det han regnes som. Cellen var 2,2 meter lang, 1,5 meter bred og 4 meter høy.

– Lysene og «koranradioen» var på 24 timer i døgnet.

Statsmedier hevdet at han aldri hadde sett fargen på fengselsvegger.

– De har rett. For jeg hadde bind for øynene! sier Bet-Tamraz i intervjuet med Article18.

Ti års fengsel

Bet-Tamraz ble løslatt mot kausjon. I juli 2017 kom dommen: 10 års fengsel for «handlinger mot nasjonal sikkerhet». Hans kone Shamiram ble i januar 2018 dømt til fem år. Hun ble også dømt for å ha «handlet mot regimet ved å organisere små grupper, ved å delta på et seminar utenlands og for å ha trent kirkeledere til å opptre som spioner».

– Det gjør vondt å vite at iranske kristnes eneste forbrytelse er at vi elsker Kristus og ber til Gud, sier Bet-Tamraz.

«Vi opplevde musens død 12 ganger»

Han forteller om uvissheten i de tre årene med stadig nye rettsmøter og nye utsettelse av ankesaken.

– I selve høringen er det bare deg og dommeren.

Advokaten er med, men dommerne hører ikke på noen.

Bet-Tamraz siterer det persiske ordtaket: «Det er et spill for en katt, men døden for musen.»

– Vi opplevde dette 12 ganger.

Pastoren sier de ikke ønsket å forlate Iran, men at de følte seg tvunget.

– Hvis de hadde gitt meg to-tre år i fengsel, hadde jeg tålt det. Men jeg er nesten 66 år. Du kan forestille deg at hvis jeg skulle gå i fengsel med en dom på ti år, ville jeg mest sannsynlig ikke kommet ut i live, sier han.

– Mine ‘eiendeler’ var ikke et hus eller en bil, men menneskene jeg tjente i 45 år. Det var kjærlighet og håp, det var livet. Vi satt ved hverandres bord. Jeg tror alle iranere som har hatt disse erfaringene, vet hvilken smerte det forårsaker å forlate disse menneskene.

Løy om farens sykdom

Amin Afshar-Naderi som ble arrestert sammen med Bet-Tamraz, satt i varetekt i 40 dager. De som forhørte ham, fortalte at faren hadde fått hjerneslag og lå på sykehus.

» Det gjør vondt å vite at iranske kristnes eneste forbrytelse er at vi elsker Kristus og ber til Gud.

Victor Bet-Tamraz

– Jeg tenkte hver dag at det kanskje var min fars siste. Etter tre uker fikk jeg endelig lov til å ringe hjem. Plutselig forstod jeg at de hadde løyet for meg for å sette meg under press. Det var opprørende.

Amin ble til slutt løslatt mot kausjon.

En pistol var arrestordren

Men han ble arrestert på nytt i august 2016 hjemme i Firoozkoooh. Han hadde flyttet for å unngå å ha for mye kontakt med andre troende.

– Jeg ba om å få se arrestordren. Men i stedet åpnet en av agentene frakken og viste meg pistolen og sa: «Her er vår arrestordre!»

Amin fikk sprøytet pepperspray i øynene. Han ble igjen overført til Evin-fengselet. Der satt han nesten et år. Da han ble svært syk, ble Amin løslatt mot kausjon – tilsvarende drøyt 600 000 kroner.

Han ble dømt til 10 års fengsel for å «handle mot nasjonal sikkerhet ved å danne en huskirke» og ytterligere fem år for å «fornærme de hellige».

Takker modig advokat

I desember 2018 flyktet Amin.

– Jeg kunne ikke gjøre mer i Iran.

Amin takker dem som har støttet ham – gjennom bønn eller juridisk innsats, ikke minst advokat Amirsalar Davoudi.

Davoudi er selv dømt til 30 års fengsel og 111 piskeslag. Amnesty krever ham og de andre i denne saken satt fri. Advokaten er dømt for å ha «fornærmet offentlige tjenestemenn og Irans øverste leder».

– Davoudi er en av de hederlige advokatene, som modig og trofast forsvarte samvittighetsfanger, etter den ed han hadde avlagt, sier Amin. ■

KREVER FRIGIVELSE

Stefanusalliansen har engasjert seg blant annet gjennom forbønnskampanjer for Victor Bet-Tamraz og de andre i denne saken.

Article18 er en trosfrihetsorganisasjon for iranske kristne, basert i England. Navnet henviser til Artikkel 18 om trosfrihet i Konvensjonen om politiske og sosiale rettigheter.

Les neste side: Slik slår Iran ned på de kristne

SLIK SLÅR IRAN NED PÅ DE KRISTNE

Det iranske regimet vil dehumanisere det kristne samfunnet og bruker språk og budskap som vil gjøre offentligheten mindre følsom for kriminelle handlinger mot dem.

TEKST: MANJOUR BORIJ, DIREKTØR I ARTICLE18

■ **Hvert år til jul** stiller iranske regimefigurer opp for å gi sine kristne landsmenn de beste ønsker for høytiden.

Slike lykkønskninger stammer fra Ayatollah Ruhollah Khomeini, som før han kom tilbake til Iran for å grunnlegge en islamsk republikk i

Åpen: Den armenske Vank-katedralen i Esfahan. Armenske og assyriske kristne er anerkjente minoriteter – dersom de ikke deler troen med muslimer og ikke bruker persisk. Foto: Shutterstock

1979, ga en rekke løfter til mennesker med ulike meninger og ulik tro. Løftene hørtes liberale, tolerante og inkluderende ut.

Khomeini snakket om religiøse minoriteter. Han sa at selv kommunister, som etter hans syn var ateister, var fri til å uttrykke sine synspunkter. Løftene ble gjentatt av hans etterfølger, Ayatollah Ali Khamenei. Men virkeligheten for religiøse minoriteter i Den islamske republikken Iran har vist seg veldig annerledes.

80 piskaslag for nattverdvin

En nylig illustrasjon er de 80 piskaslagene som sist høst ble gitt til to kristne konvertitter. Årsak: De to hadde drukket vin under nattverden. En av dem soner for tiden seks års fengselsstraff. Den andre er i indre eksil etter å ha tilbrakt to år i fengsel. De er begge dømt for å «handle mot nasjonal sikkerhet ved å etablere huskirker og fremme 'sionistisk' kristendom.»

I regimets øyne er disse konvertittene, og alle andre konvertitter – en fersk undersøkelse antyder at det kan være så mange som 1 million – ikke kristne. De er mislykkede muslimer. Så derfor er enhver straff berettiget.

Og til tross for hva regimets figurer likte å si om «toleransen» til Den islamske republikk: Så snart de hadde fått makten, begynte ayatollahene å slå ned på sivile og religiøse friheter.

Først tok de jødene og bahá'íene

De startet med de enkleste målene: jødene, vestlige misjonærer og bahá'íer. Og så begynte de å inkludere vanlige kristne og andre religiøse minoriteter, da de forsøkte å skape et sjaia-hegemoni.

De utøvde sin intoleranse på en rekke måter som bare kunne beskrives som systematisk forfølgelse, og fratok folk de fem rettighetene som er nedfelt i Artikkel 18 i Verdenserklæringen om menneskerettigheter, inkludert friheten til å velge sin religion, dele sin tro og lære den til ens barn.

Hvordan gjorde de dette? Først sørget de for at religiøse minoriteter ble skilt fra resten av verden. De isolerte dem og prøvde å ødelegge enhver form for fellesskap i forskjellige religiøse grupper, eller til og med innenfor en bestemt trosgruppe eller trossamfunn.

Skapte dyp kløft

For å ta et eksempel: Før den islamske revolusjonen kom katolske, ortodokse og protestantiske kristne sammen ved spesielle anledninger for å vise økumenisk fellesskap.

Men like etter revolusjonen ble det skapt en dyp kløft mellom de som fulgte myndighetenes krav om ikke å dele sin tro med andre – og som derfor kunne hjelpe det iranske regimet med å formidle et tolerant bilde i utlandet – og de som var bestemt på å dele sin tro med andre, uavhengig av religiøs bakgrunn.

Misjonærene ble kastet ut, og de innfødte troende var ikke fri til å møte eller samarbeide med sine støttespillere utenfor landet om religiøse spørsmål.

Anglikanerne og katolikkene, de mer institusjonelle kirkene, opplevde at deres økumeniske kontakter utenfor Iran ble overvåket som svært mistenkelige, ettersom det iranske regimet fremdeles så Vesten generelt som «kristendom», og deres eget land som islams land.

Kontroll

Den neste taktikken var å kontrollere kirkens vekst og utvikling ved å nekte kirker som ikke overholder kravene, å bygge nye kirkebygg. De ble til og med nektet å reparere bygg.

Å nekte registrering av eiendommer og gudshus ble brukt som trussel for å skape ustabilitet og usikkerhet.

Noen kirker søkte om registrering og leverte alle nødvendige dokumenter til Innenriksdepartementet. Men selv etter mange år hadde de fortsatt ikke fått formell registrering. De stod i fare for å bli betegnet som

” Først sørget de for at religiøse minoriteter ble skilt fra resten av verden. De isolerte dem.

«ulovlige» og derfor stengt, en taktikk som er vanlig i Kommunist-Kina. Kanskje var taktikken kopiert derfra.

Kriminaliserte evangelisering

Den tredje taktikken var å kriminalisere evangelisering, og dette rammet langt mer enn gateevangelisering. Kirker som inviterte til gudstjenester på persisk, Irans nasjonalspråk, fikk betale en høy pris da de nektet å adlyde ordren om å slutte.

«De forbød oss å undervise eller be på persisk», sa pastor Victor Bet-Tamraz til meg nylig. Han hadde da flyktet fra landet etter å ha blitt dømt til 10 års fengsel for å holde persiskspråklige gudstjenester i hjemmet sitt. Han inviterte til disse gudstjenestene etter at han fikk forbud mot å lede kirken han ledet, Teheran Pentecostal Assyrian Church. (Den ble stengt av Innenriksdepartementet i 2009.)

Kveler lederutvikling

Den neste taktikken var å kvele kirken ved å undergrave lederutvikling.

Regimet har presset erfarne ledere, som pastor Victor Bet-Tamraz, ut av landet ved å bruke trusselen om lang straff eller at familiemedlemmer ville bli rammet av «ulykker».

Stengt: Central Assemblies of God i Teheran ble stengt i 2013. Den assyriske kirken tok imot flere og flere konvertitter i gudstjenester på persisk.

Morteza Tamadon: – Evangelisk kristendom i Iran er «en parasitt».

2010, nevnte Khamenei spesielt huskirker blant de «kritiske trusler» som Den islamske republikk står overfor.

Demonisering: «Parasitt»

Regimet bruker propaganda og psykologisk krigføring for å få den offentlige opinionen til å akseptere statens intolerante handlinger. De bruker alle tilgjengelige plattformer for dette – alt fra statlige medier, til moskeer og mange statsdrevne sosiale medier.

Målet er å dehumanisere det kristne samfunnet og bruke språk og budskap som vil gjøre den iranske offentligheten mindre følsom for de kriminelle og urettferdige handlingene.

Etter en bølge av arrestasjoner i kjølvannet av Khameneis tale i 2010, karakteriserte daværende guvernør i Teheran, Morteza Tamadon, den evangeliske kristendommen som fremveksten av en ny «parasitt».

Kristne som ikke innordner seg, blir også karakterisert som «sekte», «agenter for imperialistene» og «sionister».

For å ta et eksempel: Da et kristent retreatsenter utenfor Teheran ble konfiskert i 2018, ble kirkesamfunnet Assemblies of God, som eide bygningen, demonisert og beskyldt for å være «finansiert av USAs og CIAs spionbyrå for å infiltrere landene i den islamske verden».

Hvordan skal Vesten reagere?

Mens det internasjonale samfunnet prøver å opprettholde et godt forhold til Iran på grunn av dets geopolitiske betydning og store tilgang på naturressurser, må Vesten nå ikke bare nøye seg med offentlige erklæringer om menneskerettigheter. Vesten må gjøre diskusjoner om forbedring av menneskerettighetene til en integrert del av utenrikspolitikken og de diplomatiske forbindelser med Teheran.

Det iranske regimet bør få vite at det, for å overleve, må overholde menneskerettighetene som er nedfelt i de internasjonale konvensjonene regimet selv har undertegnet.

Regjeringen må få vite at hvis de fortsetter å oppføre seg slik de gjør akkurat nå, vil de bli isolert. Deres ledere vil bli sanksjonert, deres tilgang til det internasjonale marked og ressurser vil bli begrenset, deres omdømme vil bli ytterligere skadet, og de vil oppleve juridiske konsekvenser for sine handlinger – og få en smak av egen medisin. ■

Manjour Borij er direktør i den London-baserte menneskerettsorganisasjonen Article18. Artikkelen ble først publisert 9.12.2020 på nettsiden til Middle East Institute.

IRAN BENEKTER FORFØLGELSE

Iran avviser at landet driver «systematisk forfølgelse» av kristne. Ingen fengsles for sin tro, men for lovbrudd, fiendtlighet og undergravende virksomhet. Sier Iran. Les mer på www.stefanus.no

Pastor Ron, som forlot Iran da kirken hans ble stengt, døper iranske konvertitter på en Pars-konferanse i Tyrkia. Foto: Johannes Morken

STYRKER VOKSENDE KIRKE

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Ny rapport** sier at det kan være rundt en million hemmelige kristne i Iran.

I august i fjor fant GAMAAN, en forskningsgruppe i Nederland, at 1,5 prosent av 50 000 iranske respondenter identifiserte seg som kristne.

Dersom vi regner ut fra Irans over 80 millioner mennesker, antyder rapporten at det kan være rundt en million konvertitter. Det er også 30 000 anerkjente assyriske og armenske kristne.

– Rapporten er pålitelig og verdt å lese, kommenterer pastor Ron som forlot Iran under trussel om en lang fengselsstraff etter at hans kirke ble stengt av regimet. Han arbeider i dag i Pars Theological Centre som Stefanusalliansen støtter.

Voksende kirke

Senteret ble grunnlagt for å hjelpe undergrunnskirker i Iran. Kirken i Iran er i vekst, til tross for brutal undertrykkelse som ofte rettes mot kirkelederne, og mange av dem er blitt arrestert. En del er fortsatt fengslet eller i indre eksil – eller presset ut av landet.

– Derfor er det et kontinuerlig behov for utdanning av nye ledere som kan ta opp arbeidet med å videreutvikle den stadig voksende kirken. Det dannes også stadig nye grupper, sier pastor Ron.

Pars Theological Centre tilbyr kirkeledere solid teologisk utdanning og bibelstudier.

I 2020 hadde Pars 554 studenter som tok nettbasert undervisning i teologi og lederskap. 247 av disse bor og

virker i Iran, mens 307 holder til i 15 andre land med iranske og afghanske kristne miljøer. Pars holdt 19 kurs gjennom to semestre for dem.

Før pandemien førte til nedstenging, holdt Pars i januar og februar i fjor to konferanser – en for 20 iranske studenter i Tyrkia og en for 21 studenter inne i Iran. I siste kvartal ble det holdt tre nettbaserte helgekurs med i alt 57 deltakere.

” Det er et kontinuerlig behov for utdanning av nye ledere i kirker i Iran.

Pastor Ron

En egen mentor veileder studenter i åndelig vekst og modning. 225 studenter var gjennom mentor-programmet i fjor.

Alle studentene er i menighetstjeneste i hele studieperioden.

Nettkurs for alle

Pars startet nylig Pars Academy. En del undervisningsvideoer er lagt ut på nettet for alle som er interessert, men som ikke har tid eller anledning til å registrere seg som studenter. ■

Barnehage laget lysestake

Bedehusbarnehagen i Blomsterdalen Bergen kunne i år ikke ha sin tradisjonelle «Stefanusdag».

– Men gjennom september og oktober snakket vi om Stefanusbarna i Egypt og laget fine ting. Blant annet laget vi en lysestake i betong, med jernrør fra skraphaugen og kongler fra skogen, sier styrer Hilde Sundnes.

Stefanusbarna er arbeidet som Mama Maggie har etablert for flere tusen barn i Kairos «søppelbyer» og som støttes gjennom Stefanusalliansen.

– Tanken var at familiene skal kunne bruke denne som en adventsstake. Hver dag når de tenner lys, skal de og vi tenke ekstra mye på barna i Egypt, sier Sundnes.

Barna fikk tingene med seg hjem sammen med en oppfordring om å gi et bidrag til Stefanusbarna – etter eget ønske. Barnehagen fikk inn 6320 kroner.

Lysestaken ble laget til inntekt for Stefanusbarna.

Digital basar ble pangstart

Ungdommene i Nærbø kirke hadde i november en flott kveld med basar til inntekt for Stefanusbarna, arbeidet til Mama Maggie i Egypt. Det var en digital basar, med sending fra kirken.

– Det ble en pangstart for det nye misjonsprosjektet vårt for barn og unge i menigheten, sier Torgeir Hauge i Nærbø menighet.

På basaren kom det inn nesten 38 000 kroner.

– Det er utrolig kjekt å kunne overføre summen til Stefanusalliansen og misjonsprosjektet vårt der. Takk til alle som fulgte sendingen fra Nærbø kirke, kjøpte årer og skaffet gevinster, sier Hauge.

Ungdommene i Nærbø kirke med digital sending og basar.

Kirkering skaffet 25 000

Torød kirkering i Nøtterøy i Vestfold samlet inn 25 000 kroner til Mama Maggies arbeid, Stefanusbarna, i Egypt. På grunn av koronarestriksjoner ble opplegget annerledes også i Torød.

– Vi er fornøyde og litt stolte over at vi lyktes med inn-samling også dette spesielle året, sier Unni Grete Lande Pettersen. Informasjon ble delt ut i postkasser og spredt på Facebook. Kirkeringens entusiastiske medlemmer fulgte selv opp blant kjente og i sine nettverk.

Et utvalg av gevinstene til Torød kirkering.

Solgte julekort til Libanon

I forbindelse med sin juleturné solgte sangeren Kristin Minde julekort til inntekt for et prosjekt i Libanon, der menigheten Resurrection Church Beirut driver skole for barn som er flyktninger fra Syria og Irak. Hun fikk inn 10 000 kroner.

På grunn av sin flyktningstatus kommer barna ikke inn i den libanesiske skolen. De fleste har aldri tidligere fått gå på skole.

– For et år siden gav jeg ut juleplaten «Vinterrosen». Sangen «Vuggevisen fra Betlehem» var et samarbeid med Stefanusalliansen. Da jeg skulle ut på juleturné i desember 2020, følte det naturlig å støtte et av Stefanusalliansens prosjekter. Konflikten i Syria og Irak har tvunget familier på flukt. Millioner har fått barndommen revet bort. Å vokse opp som flyktning er brutalt. Gjennom å støtte skolegang kan vi være med på å gi barn et håp, der de kan få muligheter og redskap til å ta fremtiden i egne hender. Hva var vel bedre enn å selge de nydelige tegningene fra Anette Landmark, som hun tegnet til platen fra 2019, som julekort? sier Kristin Minde.

Kristin Minde solgte julekort tegnet av Anette Landmark.

BESKYTTET 20 000 MOT SMITTE

Over 4100 sårbare familier fikk utdelt hygienepakker i krigsherjede Syria. Mer enn 20 000 mennesker fikk hjelp til å beskytte seg mot viruset.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Pakkene med såpe**, klor, tørkekluter, smittevernbro-syre med mer ble delt ut gjennom 15 lokale kirker en rekke steder i Syria. Familiene var plukket ut etter klare kriterier for sårbarhet.

Bak stod den kirkelige hjelpeorganisasjonen Merath i Libanon. De brukte et ekstra korona-tilskudd fra Stefanusalliansen.

I september, da prosjektet startet, var det registrert 2830 smittede og 116 covid-19-døde i Syria.

– Men de virkelige tallene var og er mye høyere. Syrias hardt rammede og overbelastede helsevesen gjorde at dødstallet steg, sier direktør Lucas Schindeldecker i Merath.

” Du føler du har håndjern på når du vil hjelpe og ser flere og flere og mer vanskeligstilte som du ikke kan hjelpe.

Prest i Homs, Syria

Fattigdom

Allerede før pandemien slo til i Syria, var det beregnet at 80 prosent av folket levde under fattigdomsgrensen. Verdens matvareprogram fastslo i oktober at det syriske folket opplever den verste humanitære situasjonen i landets nyere historie.

Matvareprisen hadde i fjor høst steget med over 230 prosent siden året før og med 91 prosent siden mars 2020. I juni regnet Verdens matvareprogram at

4165 familier fikk pakker med viktige hjelpemidler mot smitte. Foto: Merath

Lucas Schindeldecker leder Merath fra Beirut i Libanon.

nødvendige matvarer – omregnet til en matkurv – kostet mer enn selv de høyeste offentlige lønninger. På høsten stabiliserte prisene seg på et høyt nivå.

De som fikk hygienepakke, kunne bruke sine små midler til mat, medisin og husleie.

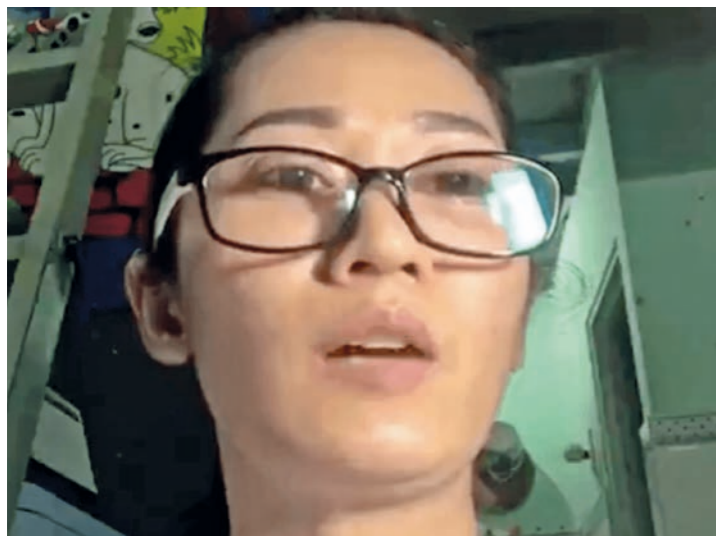
Ingen smittede

– Det er ikke registrert noen smittede blant familiene som fikk hygienepakker, sier Schindeldecker og legger til: – De som delte ut pakkene, opplevde det krevende at behovet for hjelp var mye større enn det de kunne dekke. Eller som en prest i Homs sa: «Du føler du har håndjern på når du vil hjelpe og ser flere og flere og mer vanskeligstilte som du ikke kan hjelpe.»

Det ble noen steder køer av familier som bad om hjelp, mens de som delte ut pakkene kjempet for å gi hjelp til de familiene som skulle få.

Mens pakkene ble delt ut, steg arbeidsløsheten da restauranter, kafeer og markeder stengte. Flere hundre tusen dagarbeidere mistet jobben. ■

HO ER UNDER HARDT PRESS

Bui Thi Kim Phuong medan ho – med frykt for overvaking – gjer opptak av helsing til Stefanusprisen.

Bui Thi Kim Phuong er traumatisert av den brutale behandlinga vietnamesisk politi gav ho og mannen, Nguyen Bac Truyen.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Dette fortel ho** i ei videohelsing som ho sende frå Ho Ci Minh-byen (tidlegare Saigon) i Vietnam til den digitale utdelinga av Stefanusprisen 2020. Hoa

hao-buddhisten og juristen Nguyen Bac Truyen som fekk prisen, sonar ein dom på 11 års fengsel.

– Eg er svært stolt av han, og eg har alltid støtta han, sa Bui Thi Kim Phuong i helsinga.

Politiet skaut

Men ho er traumatisert etter at ho og mannen i februar 2014 vart utsette for hundrevis av politi som omringa heimen til paret i Dong Thap-provinsen sør i Vietnam. Skot vart losna. Politiet knuste inngangsdøra, vindaug og alteret. Nguyen Bac Truyen vart banka opp. Etter internasjonale protestar vart han sett fri etter 24 timar.

Men paret vart nekta å bu i heimeprovinsen. Det tok lang tid før dei to fann ein trygg heim i Ho Chi Minh-byen.

– Vi var alltid overvaka og fleire gonger utsette for overfall. Søstera mi som alltid hadde støtta oss, kollapsa av presset og døydde av hjerneslag. Dette vil prega mannen min og meg heile livet, seier Bui Thi Kim Phuong. Gravplassen til søstera får Bui Thi Kim Phuong ikkje reist til.

Lange månader

I juli 2017 vart mannen bortført av politiet. Først etter seks månader fekk kona møta han. I april 2018 blei han dømt, og han har sona i An Diem-fengselet, 1000 kilometer heimanfrå, to dagar med buss kvar veg.

– Nokre gonger får vi berre 15-25 minuttar saman, det skjer når fengselstilsette med vilje har lete meg venta i meir enn to timar. Då blir møta korte, for dersom eg ikkje når den siste bussen heim, har eg ingen stad å søkja ly der An Diem-fengselet ligg. På grunn av den

” Søstera mi som alltid hadde støtta oss, kollapsa av presset og døydde av hjerneslag.

Bui Thi Kim Phuong

svake helsa mi vert eg sjuk kvar gong eg har vore på besøk i fengselet.

I mars 2019 vart Bui Thi Kim Phuong også nekta å reisa utanlands.

– Trass i presset og trauma er eg framleis ein stolt hoa hao-buddhist. Rettferda er på vår side. Eg oppmodar Stefanusalliansen til å halda fram kampen for trusfridom i Vietnam og til å kjempa for samvitsfangar verda over, seier ho. ■

LES MEIR, SJÅ VIDEO

Sjå utdelinga av Stefanusprisen – med mellom anna den sterke helsinga frå Bui Thi Kim Phuong – på nettsida vår. www.stefanus.no

Trosfrihet for alle begynner med at flere vet hva som forgår. **Kjenner du noen som vil ha glede av å lese Magasinet Stefanus?**
Vi trenger flere i kampen!

Vil du hjelpe til?

Alt nye abonnenter trenger å gjøre er å sende

sms magasin til 2377

Da får de 7 nummer i året sendt rett hjem i postkassen, **helt gratis!**

VELKOMSTGAVE til de første 100 nye abonnentene er boken **ENDELIG FRI** av Asia Bibi.

Asia Bibi, en pakistansk kristen tobarnsmor, ble i 2009 anklaget for blasfemi og fengslet. Året etter ble hun dømt til døden. To politikere som støttet henne i prosessen, ble myrdet. Etter internasjonalt press ble Asia Bibi frikjent i Pakistans høyesterett i oktober 2018. Dommen utløste voldelige opptøyer fra ytterliggående islamister. Dommere, Asia Bibi og hennes advokat ble truet på livet.

Dette er Asia Bibis egen sterke beretning.

En bok om kampen mot religiøs ekstremisme

Bli med! Vis de forfulgte kristne i Iran at de ikke står alene.

Myndighetene slår hardt ned på husmenigheter og jakter målrettet etter pastorer og ledere i form av husransaker, arrestasjoner og avhør. Behovet for vår støtte er enormt.

Vil du gi en gave til den unge iranske undergrunnskirken?

Gi én måned med teologistudier og veiledning for én pastor i Iran:

kr 280,-

Gi ett online bibelkurs for én kristen iraner:

kr 720,-

Du kan benytte vedlagte giro eller gi på gavekonto:

3000 14 57922

eller **VIPPS** til **19013**

merk: ditt mobilnummer + Iran

Overskytende gaver går til arbeidet i Midtøsten og på den arabiske halvøy. Ved å gi en gave godtar du Stefanusalliansens personvernerklæring: stefanus.no/gi-gave/personvern/

LES MER PÅ SIDE 18 om vår partner Pars og hvordan de med stor kløkt når fram til nye troende i Iran.